

De techniek achter 3FM staat voor niks

“De tijd van plaatje-praatje is voorbij”

Hilversum 3 klonk anders dan Radio 3 en 3FM. Niet alleen omdat er nieuwe dj's en nieuwe muziek te horen zijn, maar vooral omdat de techniek veranderde. Al tientallen jaren zijn drie bedrijven daarvoor verantwoordelijk. 3FM magazine blikt met dit drietal terug op de grootste technische veranderingen die Hilversum 3 hebben gemaakt tot 3FM. Serious Radio!

Ericsson Broadcast & Media Services verzorgt al vijftig jaar de technici en de benodigde kennis, zowel in de studio als op locatie, Digital & Media Solutions (D&MS) maakt het technisch ontwerp, levert de apparatuur en bouwt de techniek en KB|MF is verantwoordelijk voor de akoestiek, de desks, bouwadvies en projectmanagement. Jan Derksen (D&MS): “De grootste verandering van de afgelopen jaren is ‘kijkradio’; op internet meekijken in de studio. De komst van camera's in de radiostudio betekent dat programma's op een andere manier worden gemaakt.” Raymond Lamphen (Ericsson): “Om te beginnen is de studio zo ingericht dat het er op beeld ook leuk uitziet. Verder lopen er natuurlijk cameramensen rond en is er een beeldregisseur. En dan heb je nog technici die in actie komen als er live bandjes optreden. Vroeger gebeurde dat incidenteel, nu is het standaard en is de studio daar ook op ingericht. 3FM was de eerste zender die ‘visual radio’ serieus aanpakte, met een ploeg die niet alleen het geluid, maar bijvoorbeeld ook het licht en de regie voor z'n rekening neemt.”

SIDEKICKS

Okke van Bergen (KB|MF): “De programma's van 3FM zijn ook veranderd door de komst van sidekicks. Curry en Van Inkel hebben dat fenomeen in de jaren tachtig meegenomen uit Amerika. Vervolgens is het weer een beetje in de vergetelheid geraakt, maar sinds een paar jaar is het niet meer weg te denken van de Nederlandse radio. Voor de inrichting van de studio had dat nogal wat gevolgen. Er moest niet alleen een extra positie komen, maar ook meer communicatiemogelijkheden tussen de technicus en de diskjockey bijvoorbeeld.”

Die interactie tussen de dj en z'n sidekick heeft ook gevolgen voor de manier waarop het programma wordt gemaakt. Jan: “Had je voorheen genoeg aan één producer, nu is er een heel regieteam. Die ploeg bestaat uit beeld- en geluidproducers, een regis-

seur, assistenten, noem maar op. Dat maakt dat het programma veel dynamischer en sneller wordt en dichter op de actualiteit kan zitten. Dat is wat de luisteraar merkt van al die techniek én die nieuwe werkwijze. Er zit veel meer spanning in het programma. De tijd van plaatje-praatje is voorbij”

KAARTJES WINNEN

Er is ook steeds meer interactie met de luisteraar. Je kunt bellen om kaartjes te winnen, meedoen aan een spelletje, gewoon even een praatje maken en natuurlijk berichten sturen via Facebook, Twitter of Instagram. Ook dat vraagt het één en ander van de techniek. Okke: “Het is net als bij een bedrijf. Je denkt ik bestel een doosje, maar er zit een heel team achter dat ervoor zorgt dat jij het daadwerkelijk in de bus krijgt. Ook bij 3FM zijn nu veel meer mensen achter de schermen aan de slag. Als je naar de zender belt, krijg je eerst iemand van de productie aan de

“Curry en Van Inkel namen het fenomeen sidekick, maar ook de ‘staande dj’ mee uit Amerika”

lijn. Die screent of je het juiste antwoord weet, neemt soms het gesprek op, registreert je gegevens en noemt maar op. Dat vraagt om uitgebreide techniek. Er is bijvoorbeeld een automatiseringssysteem dat bijhoudt wie er belt. Om iedereen evenveel kans op een prijs te geven en te voorkomen dat een dj telkens dezelfde mensen aan de lijn krijgt.”

Curry en Van Inkel namen niet alleen het idee van de sidekick mee uit de Verenigde Staten, ze introduceerden ook de ‘staande dj’. In Amerika zagen zij dat diskjockeys niet langer zaten achter hun desk. Okke: “Jeroen was de eerste die een probleem had met de hoogte van de desk. Met het verhuizen naar een nieuwe studio wilde hij staand presenteren. Collega’s als Erik de Zwart wilden echter nog zittend presenteren. Om dat probleem destijds op te lossen, werd er een uitschuifbaar plateau gemaakt waarop een stoel kon worden gezet. Nu is al het meubilair in hoogte verstelbaar en ergonomisch veel beter. Omdat er steeds meer mensen in de studio zijn tijdens de uitzending – dj, sidekick, producer, cameramensen – is er ook meer ruimte nodig. Gelukkig is de apparatuur een stuk kleiner geworden. Dat spaart weer ruimte.”

TECHNISCH HOK

Raymond: “Een radiostudio was vroeger meer een soort technisch hok. Nu is het ook een gezellige ruimte, waar dj’s hun

creatieve werk kunnen doen. Ook dat straalt af op de uitzending. Zij moeten zich er thuis voelen, dan kunnen ze optimaal presteren. Het feit dat we nu ook ‘visual radio’ maken, heeft daar natuurlijk ook mee te maken.”

Omdat de apparatuur steeds kleiner is geworden, is het ook veel gemakkelijker om op locatie radio te maken. Raymond: “Neem Serious Request, de vele festivals en de 3FM-uitzendingen vanaf Pampus laatst. Vroeger moest je met enorme radiowagens uitrukken om dat mogelijk te maken. Nu leveren wij compacte mobiele studio’s die ingeklapt bij iedereen door de deur kunnen en uitgeklaapt het comfort bieden van de dj-set in de studio in Hilversum. Als dat soort plannen worden gesmeed, is één telefoontje genoeg. Dan stellen we een lijst met de juiste apparatuur samen en zoeken een technicus die het leuk vindt om met z’n voeten in de klei te staan en te improviseren. En dan maakt het niet uit waar je een programma wilt maken... Dat is onze taak, ervoor zorgen dat wanneer de luisteraar z’n radio of laptop aanzet, hij ook het geluid krijgt dat hij verwacht. Wat ze bij 3FM ook bedenken!”

Voor de toekomst verwacht het technische drietal vooral vernieuwing op het gebied van ‘kijkradio’. Okke: “Dat wordt breder en groter. 3FM wil daar nog veel meer mee doen. Als je het over innovatie hebt, loopt 3FM vaak voorop. Dat verwacht ik ook hier weer. Wat er precies verandert? Dat merkt de luisteraar – of kijker – binnenkort vanzelf!”